

מרפאה וטרינרית אהרונסון חדרה-ד"ר טלי וד"ר גיל בלומן 1700-500-509

ארנב מחמד – תזונה נכונה ערובה לחיים בריאים וארוכים.

הדעה הרווחת בקרב מגדלי הארנבים כחיות מחמד היא שהכופתיות המסחריות המיועדות למכרסמים ובכללם גם לארנבות הנמכרות בחנויות לחיות המחמד מהוות מזון מאוזן בריא ומספק לארנבי המחמד, דעה זו מוטעית מיסודה.

כופתיות מזון אלו במקורן פותחו ויוצרו למטרת גידול ארנבות תעשייתיות לצורך בשר ופרווה אשר לשם כך יש צורך במזון שיזרז גדילה ועליה במשקל בפרק הזמן הקצר ביותר.

לא כך הוא הדבר כשמדובר בארנבי מחמד להם אנו מעוניינים להעניק תזונה מאוזנת שתוביל לחיים בריאים ולאריכות ימים (כ-10 שנים בממוצע)

תזונה המבוססת על מזון מסחרי זה העשיר יתר על המידה בחלבונים ובשומן עלולה לגרום לבריאות לקויה ולתוחלת חיים קצרה.

לצורך הבנה בסיסית של חשיבותה של תזונה בריאה לארנבי המחמד עלינו להכיר את תהליך העיכול הייחודי והעדין שלהם:

תהליך העיכול מתחיל בפה שם המזון נטחן על ידי השיניים, הופך למחית מעורבבת עם הרוק שמכיל חמרים אשר מתחילים בפירוק המזון.

מהפה המזון נבלע, יורד דרך הוושט ומגיע לקיבה שם נמשך תהליך העיכול הן על ידי פירוק מכני נוסף על

ידי התכווצויות הקיבה והן על ידי ערבוב עם חומצות הקיבה ואנזימים שונים.

מהקיבה המזון ממשיך ונכנס למעי הדק שם חמרי המזון נספגים לתוך הגוף, משם הם ממשיכים ומגיעים למעי הגס.

במעי הגס חלקיקי המזון מתמיינים לפי גודל כשהחלקיקים הגדולים המורכבים מסיבים בלתי נעכלים נושאים עליהם את החלקיקים הנעכלים הקטנים יותר לעבר ולתוך המעי העיוור המהווה מעין חיבור בין המעי הדק למעי הגס.

החלקיקים הבלתי נעכלים יוצאים מהמעי העיוור לעבר המעי הגס ומהם נוצרים גללי הצואה הרגילים של הארנבים אותם אנו מוצאים בכלוב ומנקים, באותו זמן במעי העיוור מתרחשת פעולת התסיסה שתפקידה ליצור את "גללי הלילה" אותם אוכלים הארנבים ישירות מפי הטבעת, ניתן לראות את ההבדל בין סוגי הגללים על פי הריח החריף יותר של "גללי הלילה", ולפי הרכות והברק שלהם.

בתהליך העיכול במעי העיוור מתרחשת פעילות מאוד עדינה ומאוזנת החשובה כל כך לשמירה על בריאות הארנב ומשתתפים בה יצורים חד תאיים, שמרים ו"חיידקים טובים".

במידה ומשהוא מפר את האיזון העדין הזה ומפריע לפעילותו התקינה של המעי העיוור כגון: תזונה לקויה המכילה מעט מדי סיבים או יותר מדי שומנים ופחמימות או אפילו מצבים של עקה (סטריס) יתחילו להתפתח ולהתרבות "חיידקים רעים" שייצרו רעלנים (טוקסינים) אשר עלולים לפגוע קשות בבריאות הארנב ואף לגרום למותו.

פעילות תסיסה נורמאלית במעי העיוור, ייצור "גללי הלילה" ואכילתם הינה חיונית ביותר לפעילות מעיים תקינה, ספיגת ויטמינים ומינרלים חיוניים לבריאות הארנב.

במקרים אלו של פגיעה במערכת העיכול כתוצאה מתזונה לקויה או מצבי עקה(סטריס) מערכת העיכול עלולה לפתח מצב שנקרא "שיתוק של מערכת העיכול" במצבים אלו מצב בריאותו הכללי של הארנב מתדרדר במהירות ואיתו באה גם ירידה חדה בתיאבון ובכמות השתייה וללא טיפול מהיר ונכון של רופא וטרינר המכיר את הבעיה אנו עלולים לעמוד בפני סכנת מוות ממשיית תוך כדי סבל לארנב שלנו, ולכן אספקת סיבים תזונתיים בכמות מספקת חשובה כל כך.

"שיתוק מערכת העיכול" היא למעשה הפרעה בקצב מעבר חמרי המזון מהקיבה למעי הדק ולמעי העיוור תוך כדי התפתחותם והתרבותם של "החיידקים הרעים", כך למעשה פעילות מערכת העיכול מופסקת לחלוטין, חלה ירידה חדה בתיאבון, הארנב מפסיק לאכול ולשתות לחלוטין, הגוף על מנת לפצות על החוסר בנוזלים חייב לספוג את המים מהמזון שנשאר "תקוע במערכת העיכול שהופך לקשה ביותר וכך למעשה נוצרת גם עצירות קשה, הליך זה מתרחש במהירות וגורם לסבל רב ועלול אף לגרום למוות תוך זמן קצר אם לא יקבל הארנב טיפול רפואי מהיר מידיי רופא וטרינר המכיר את הבעיה.

יש לפנות לקבלת טיפול רפואי מהווטרינר בכל המקרים בהם נבחין בשינויים באכילה, ירידה בכמות, הפסקת אכילה ושתייה, שינויים בצורת גללי הצואה שצריכים להיות עגולים ואחידים בצורתם, ירידה משמעותית בכמות הצואה עד להפסקה מוחלטת של מתן צואה, צואה מאוד רכה, חלקו האחורי של הארנב מלוכלך ומכוסה בצואה.

תזונה מאוזנת ונכונה היא המפתח לחיים בריאים וארוכים לארנבים שלנו.

המקור החשוב ביותר של סיבים הוא חציר המהווה את המרכיב העיקרי בתזונת הארנב אותו ניתן להשיג במשקים חקלאיים, בחלק מהחנויות ל בעלי חיים שם ניתן גם להשיג חציר בצורת קוביות מיובשות או כדורים, החציר מלבד היותו מרכיב חשוב בתזונת הארנב ומסייע לפעילות מעיים תקינה מסייע אף בשמירה על השיניים על ידי פעולת הלעיסה.

שיבולת שועל ואספסת מהווים אף הם מרכיב חשוב בתזונה וניתן להגיש אותם גם כן כמקור לסיבים אך יש לשים לב כי הם מכילים יותר קלוריות וסידן מהחציר ולכן יש להגישם בכמויות פחותות לארנבים מעל גיל שנה.

ירקות חיוניים גם כן לאיזון הצרכים התזונתיים ולכן רצוי להגיש כ 3 סוגים שונים של ירקות שטופים וטריים.

פירות מכילים הרבה סוכר ולכן יש מאוד להיזהר ולהגיש מנה קטנה של כ 2 כפות לא יותר מפעמיים בשבוע.

כופתיות מסחריות לא מומלץ שיהוו את החלק העיקרי בתזונה ואין לתת כמות העולה על רבע כוס ליום.

אין לתת חטיפים למיניהם הנמכרים בחנויות והמכילים זרעים, דגניים ופירות מיובשים, אלו מכילים פחמימות וסוכרים שעלולים להזיק ולפגוע בתפקוד מערכת העיכול.

ולסיכום:תזונה נכונה ואספקת הצרכים התזונתיים של הארנב תמנע מחלות וסבל ותבטיח ארנב בריא ושמח.

